

"Todos los seres humanos nacen libres e iguales en dignidad y derechos (...)" Art. 1 de la Declaración Universal de los Derechos Humanos
"Tots els éssers humans naixen lliures i iguals en dignitat i drets (...)" Art. 1 de la Declaració Universal dels Drets Humans

Queixa	2600311
Matèria	Drets lingüístics
Assumpte	Pregunta formulada amb data 10/12/2025 sobre el motiu pel qual els panells informatius del betlem exposat en el Saló de Cristall de l'Ajuntament no estan en valencià.

RESOLUCIÓ DE CONSIDERACIONS A L'ADMINISTRACIÓ

1 Tramitació de la queixa

El 21/1/2026, la persona interessada va presentar un escrit de queixa en el qual manifesta estos fets i efectua les consideracions següents:

(...) Primer.- En data 10 de desembre de 2025 vaig formular una pregunta al Ple de l'Ajuntament de València, on preguntava per quin motiu els panells informatius del betlem exposat en el Saló de Cristall de l'Ajuntament de València no està en valencià incomplint tota la normativa lingüística que protegeix el seu ús.

Donat que la pregunta no ha rebut resposta a la qüestió plantejada al no explicar les raons del veto al valencià als panells informatius per part de la Delegació de Festes i Tradicions considere que s'estan vulnerant els drets d'informació del regidor que subscriu, regulats als articles 11 i següents del ROP. A més, la citada contestació no respon a cap motivació ni argumentació jurídica, tal i com dicta l'article 132.3 del Reglament Orgànic del Ple de l'Ajuntament de València. Adjuntem a la present la pregunta formulada com a Document nº1 i la resposta com a Document nº2.

Segon.- En data 31 de desembre de 2025 vaig presentar el corresponent Recurs d'Empara a Alcaldia en base al que disposa l'article 18 del Reglament Orgànic del Ple de l'Ajuntament de València. S'adjunta a la present el recurs esmentat com a Document nº 3.

Tercer.- En data 7 de gener del 2026 se'm va comunicar que no procedia Recurs d'Empara argumentant que en una nota interpretativa del Secretari General i del Ple de l'Ajuntament de València, s'especifica que les preguntes no integren el nucli del dret a la informació reconegut a l'article 11 del ROP i que també es reconeix a l'article 77 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, Reguladora de les Bases del Règim Local. S'adjunta a la present la contestació a l'empara com a Document nº 4.

Quart.- Hi ha una contradicció evident entre la manera d'interpretar què és dret d'accés a la informació i què no ho és segons l'Alcaldia i repetides resolucions del Síndic de Greuges. En la novena consideració de la Nota Informativa 3/2023 el Secretari General i del Ple de l'Ajuntament de València diu que "la possibilitat de les regidors i els regidors i els grups polítics municipals de formular preguntes al Ple i a les comissions informatives està regulada en els articles 128, 131 i 132 del ROP com un procediment de transparència i control. És a dir, són iniciatives de transparència i control i no accés a la informació". En canvi, com diu la institució a la que m'adrece en la Resolució de Consideracions de les Queixes 2303659 i 2303705 diu que "Cal tindre en compte que les preguntes, a més de perseguir unes altres finalitats, també poden tindre per objecte accedir a la informació

pública. Dit en altres paraules, que el dret d'informació reconegut als càrrecs electes en l'article 11 del ROP també pot ser exercit a través de les preguntes, no sols mitjançant la presentació de sol·licituds d'accés".

Cinquè.- La denegació de l'empara per part d'Alcaldia suposa una vulneració del dret de les regidores i els regidors ja que, tal i com la institució a la qual m'adrece en aquest escrit ha indicat anteriorment a l'Ajuntament de València, en la Resolució de consideracions de la Queixa 2303659, aquest tipus d'interpretació contradiu la doctrina reflectida en jurisprudència del Tribunal Constitucional, concretament a la STC 115 de 16 d'octubre de 2019 on es "recorda la necessitat d'evitar regulacions que puguen suposar limitacions innecessàries a l'exercici d'aquells drets o atribucions que integren l'estatut constitucionalment rellevant del representant públic i de formular una interpretació restrictiva de totes aquelles normes que puguen constrènyer-los, havent d'explicar les raons de la seua aplicació, sota pena, no sols de vulnerar el dret fonamental del representant dels ciutadans a exercir el seu càrrec (art. 23.2 CE), sinó també d'infringir el de la ciutadania a participar en els assumptes públics, art. 23.1 CE".

Sisè.- A més, volem insistir que amb aquesta denegació de l'empara, l'Alcaldia demostra l'incompliment de les reiterades recomanacions del Síndic de Greuges que tant en la resolució de consideracions 2303705 com en la de consideracions i de tancament 2303659, ha indicat a l'Ajuntament que "de conformitat amb el principi que consisteix a efectuar una interpretació favorable a l'exercici dels drets fonamentals, el dret d'empara de l'Alcaldia tutele i protegeixca el dret d'informació de les regidores i regidors exercit a través de la presentació de sol·licituds o de preguntes quan en aquestes se sol·liciten dades i informacions preexistents" (...).

El 02/02/2026, admesa la queixa a tràmit, es requerix a l'Ajuntament de València la remissió a esta institució, en el termini d'un mes, d'un detall de les mesures adoptades per a facilitar tota la informació objecte de la pregunta formulada amb data 10/12/2025 sobre el motiu pel qual els panells informatius del betlem exposat en el Saló de Cristall de l'Ajuntament no estan en valencià, sense haver obtingut cap resposta municipal. Este requeriment va ser rebut per esta entitat amb data 4/2/2026.

Amb data 06/03/2026, esta entitat local sol·licita una ampliació del termini, la qual, amb data 16/03/2026, és denegada amb la següent argumentació:

De la lectura de l'escrit de l'Ajuntament de València es desprén que la sol·licitud d'ampliació del termini concedit inicialment es basa en estos fets:

"(...) es fa necessària la recopilació de documentació amb la finalitat d'acreditar el compliment de la normativa aplicable. Documentació que està pendent d'emissió a conseqüència de les dates en les quals ens trobem, Falles 2026, que requerixen d'una atenció en exclusiva per part del Servei de Festes i Tradicions (...).

No obstant això, la celebració de les Falles 2026 no és una causa legal de suspensió del termini per a resoldre els procediments administratius (article 22 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques), de manera que no es poden ampliar els terminis amb caràcter general en perjudici dels ciutadans, que no en tenen la culpa.

Davant de les circumstàncies exposades, **RESOLEM DENEGAR L'AMPLIACIÓ** del termini inicial per a l'emissió de l'informe.

Amb data 28/04/2026, l'autor de la queixa presenta un informe jurídic elaborat pel secretari general del Ple amb data 13/03/2026, en què, en essència, s'indica el següent:

(...) 1. Sobre la primera qüestió plantejada, s'ha de concloure que encara que la normativa derivada del marc de l'Estratègia del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència – Finançat per la Unió Europea – Next Generation EU, no siga obligatòria la redacció dels cartells en valencià, no es pot obviar, com s'ha dit, la normativa valenciana i en concret la normativa municipal que exigeix que este tipus de cartells siguen redactats preferentment en valencià. I en dir preferentment no s'està exclouent que es redacten també en castellà o en anglés, com permeten les directrius d'esta mena d'ajudes europees, al contrari, per aplicació de les sentències del TSJ de la Comunitat Valenciana esmentades i la jurisprudència constitucional allí citada, hauria de publicar-se este tipus de cartells en les dos llengües cooficials, amb preferència, no exclouent, del valencià.

En conseqüència, la redacció de la cartelleria exclusivament en una de les dos llengües oficials no s'ajusta a la normativa municipal ni al criteri dels tribunals. I, en concret, la redacció només en castellà no respecta el principi de cooficialitat i el deure de protecció i respecte del valencià que proclama l'Estatut i la Llei 4/1983, de 23 de novembre, d'ús i ensenyança del valencià.

2. Respecte de la segona qüestió plantejada en la sol·licitud s'ha d'assenyalar que excedix de l'àmbit d'un informe jurídic de la secretaria general i del Ple, recolzat en l'article 122.5 e) 4t de la LRBRL, determinar l'obligació de fer o no fer una determinada actuació, material o jurídica, d'un regidor o una regidora del govern (...).

2 Conclusions de la investigació

2.1 Drets i llibertats públiques relacionats amb la present queixa

El Reglament Orgànic del Ple de l'Ajuntament de València (d'ara en avant, ROP), aprovat amb data 26/4/2018, i modificat el 13/7/2022, considera les «preguntes» com un procediment de transparència i control (article 128.1.b).

L'article 132.3 del ROP estableix la regulació següent:

Les preguntes incloses en l'orde del dia seran contestades per escrit durant el desenvolupament de la sessió i no seran debatudes ni sotmeses a votació en cap cas.

La resposta ha de resoldre la qüestió plantejada de manera clara, directa, completa i congruent o motivar adequadament l'absència de contestació, sense que puguem utilitzar-se expressions indecoroses o ofensives respecte d'algun altre membre de la corporació. Pertoca contestar que no es respon la pregunta quan es tracte d'assumptes aliens a la competència municipal i en aquells que suposen una consulta estrictament jurídica. Quan es tracte de reiteració d'una altra pregunta formulada i substanciada en els últims sis mesos, la resposta podrà limitar-se, si és el cas, a esmentar que les dades ja contingudes en anteriors respostes no han patit variació.

Les preguntes que es limiten a sol·licitar dades i informacions preexistents podran ser contestades per la delegació competent en el sentit d'haver ordenat als serveis gestors que permeten al seu autor o autora l'accés electrònic a les actuacions municipals corresponents o informant succintament del procediment que cal seguir per a obtindre-la, quan es referisca a dades o documents accessibles en la intranet, en el web municipal o en el Portal de Transparència, d'acord amb el que es preveu en les normes que regulen l'exercici del dret a la informació.

D'altra banda, l'article 18 del ROP, regula l'anomenat «dret d'empara» en els termes següents:

1. Les regidores i els regidors de l'Ajuntament de València podran sol·licitar l'empara de l'Alcaldia davant de qualsevol situació de la qual es derive una vulneració dels drets reconeguts en este capítol.
2. Les sol·licituds d'empara les presentarà cada membre de la corporació que considere que s'han vulnerat els seus drets, presencialment o de manera electrònica en el registre general de l'Ajuntament, amb especificació del cas concret i les condicions en què s'ha produït la lesió.
3. L'Alcaldia resoldrà el que siga procedent en el termini de deu dies naturals, i prendrà les mesures que siguen oportunes per a reposar al regidor o a la regidora la plenitud dels seus drets.

Este dret d'empara té cabuda, per tant, «davant de qualsevol situació de la qual es derive una vulneració dels drets reconeguts en este capítol» (capítol I del títol I, «Drets de regidores i regidors»), entre els quals està, en l'article 11, el «Dret d'informació».

Esta institució, dit siga amb tots els respectes, no compartix la interpretació municipal mantinguda en el sentit que el recurs d'empara no cap en el cas de les preguntes perquè estan regulades en un altre capítol del ROP diferent del capítol I del títol I, concretament, en el capítol II del títol VII.

Cal tindre en compte que les preguntes, a més de perseguir unes altres finalitats, també poden tindre per objecte accedir a la informació pública. En altres paraules, que el dret d'informació reconegut als càrrecs electes en l'article 11 del ROP també pot ser exercit a través de les preguntes, no sols mitjançant la presentació de sol·licituds d'accés. El mateix article 132.3 del ROP destaca el següent:

Les preguntes que es limiten a sol·licitar dades i informacions preexistents podran ser contestades per la delegació competent en el sentit d'haver ordenat als serveis gestors que permeten al seu autor o autora l'accés electrònic a les actuacions municipals corresponents o informant succintament del procediment que cal seguir per a obtindre-la, quan es referisca a dades o documents accessibles en la intranet, en el web municipal o en el Portal de Transparència, d'acord amb el que es preveu en les normes que regulen l'exercici del dret a la informació.

En conseqüència, esta institució considera que el dret d'empara de l'Alcaldia tutela i protegeix el dret d'informació dels regidors, bé siga exercit a través de les preguntes, bé mitjançant la presentació de sol·licituds. Este criteri ha sigut defensat en uns altres expedients de queixa, entre ells, el número 2303659, la Resolució de consideracions del qual, de data 23/1/2024, pot consultar-se en la nostra pàgina web ([enllaç](#)).

La interpretació formal sostinguda per l'Ajuntament de València genera un resultat injust: que el «dret d'empara de l'Alcaldia» no tinga cabuda quan es tracta de preguntes, encara que en estes se sol·liciten dades i informacions preexistents.

El Tribunal Constitucional, en la [Sentència núm. 115, de 16/10/2019](#), recorda la necessitat d'evitar regulacions que puguen suposar limitacions innecessàries a l'exercici d'aquells drets o atribucions que integren l'estatut constitucionalment rellevant del representant públic i de formular una interpretació restrictiva de totes aquelles normes que puguen constrényer-los, havent d'explicar les raons de la seua aplicació, sota pena, no sols de vulnerar el dret fonamental del representant dels ciutadans a exercir el seu càrrec (art. 23.2 CE), sinó també d'infringir el de la ciutadania a participar en els assumptes públics, art. 23.1 CE.

En el cas que ens ocupa, l'Ajuntament de València no ha lliurat tota la informació sol·licitada sobre el motiu pel qual els panells informatius del betlem exposat en el Saló de Cristall de l'Ajuntament no estan en valencià.

Esta institució considera que, si les preguntes que plantegen els regidors no es responen de manera ràpida, clara i congruent, este procediment de transparència i control no servix per a res, ja que resulta impossible fiscalitzar i participar en la gestió dels assumptes públics, perquè s'impedix injustificadament l'exercici del dret fonamental a exercir el càrrec per al qual han sigut democràticament triats per la ciutadania (article 23 de la Constitució Espanyola).

En altres paraules, una contestació genèrica que evita pronunciar-se sobre totes i cadascuna de les qüestions concretes plantejades en les preguntes o que aborda unes altres de diferents, no és una autèntica resposta i no pot ser acceptada com a tal, ja que és incongruent i impossibilita el control dels assumptes públics. Encara que el regidor puga reiterar les preguntes defectuosament contestades o sol·licitar ampliacions de les respostes, és evident que això genera retards i dilacions injustificades en l'accés a la informació, la qual cosa dificulta en excés les labors de control i fiscalització. Hi ha preguntes que perden tot el seu sentit i interès si es contesten amb mesos de retard.

Finalment, quant al fons de l'assumpte, en l'informe emés pel secretari general del Ple amb data 13/3/2026, es conclou en els termes següents:

(...) la redacció de la cartelleria exclusivament en una de les dos llengües oficials no s'ajusta a la normativa municipal ni al criteri dels tribunals. I, en concret, la redacció només en castellà no respecta el principi de cooficialitat i el deure de protecció i respecte del valencià que proclama l'Estatut i la Llei 4/1983, de 23 de novembre, d'ús i ensenyança del valencià (...).

2.2 Conducta de l'Administració

L'article 39.1.a) de la Llei 2/2021, de 26 de març, del Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana, estableix el següent:

Es considerarà que hi ha falta de col·laboració amb el Síndic de Greuges quan, en els terminis establits per a això, es produïsquen els fets següents:

- a) No es facilite la informació o la documentació sol·licitada (...).

En el cas que ens ocupa, l'Ajuntament de València encara no ha remés a esta institució l'informe requerit amb data 2/2/2026 -i rebut per esta entitat local el 4/2/2026-; per tant, ha incomplert el termini legal màxim d'un mes (article 31.2 de la citada Llei 2/2021).

Si este ajuntament es nega a col·laborar amb el Síndic de Greuges, es farà constar en les resolucions que posen fi al procediment, així com en els informes anuals, especials i extraordinaris que emeta el Síndic de Greuges davant de les Corts Valencianes, i en este cas s'indicarà també la identitat de les persones responsables.

La persistència en les actituds obstaculitzadores que derive en un comportament hostil o sistemàticament entorpidor de les investigacions dutes a terme pel Síndic de Greuges, donarà lloc a un informe especial de caràcter monogràfic, en el qual s'identificaran les autoritats i el personal que siguen responsables del que ha succeït.

3 Consideracions a l'Administració

Per tot això, formulem les consideracions següents a l'**Ajuntament de València**:

1. **RECOMANEM** que, de conformitat amb el principi que consistix a efectuar una interpretació favorable a l'exercici dels drets fonamentals, el dret d'empara de l'Alcaldia tutele i protegeixca el dret d'informació dels regidors exercit a través de la presentació de sol·licituds o de preguntes quan en estes se sol·liciten dades i informacions preexistents.
2. **RECOMANEM** que, en contestació a la pregunta formulada amb data 10/12/2025, es facilite a l'autor de la queixa informació sobre el motiu pel qual els panells informatius del betlem exposat en el Saló de Cristall de l'Ajuntament no estan en valencià.
3. **RECOMANEM** que s'adopten totes les mesures que siguen necessàries per a respectar el principi de cooficialitat, i el deure de protecció i respecte del valencià que proclama l'Estatut i la Llei 4/1983, de 23 de novembre, d'ús i ensenyança del valencià.
4. **RECORDEM EL DEURE LEGAL** de col·laborar amb el Síndic de Greuges, facilitar-li la informació sol·licitada i contestar a les recomanacions, suggeriments o recordatoris de deures legals efectuats.

Segons la llei que regula esta institució, les administracions a les quals van dirigides les nostres consideracions estan obligades a enviar-nos, en el termini màxim d'un mes, un informe on manifestaran si accepten estes consideracions. Si les accepten, hauran d'indicar les mesures que adoptaran per a complir-les. Si no les accepten, hauran de justificar la seua resposta.

Finalment, esta Resolució es notificarà a totes les parts i es publicarà en www.elsindic.com/va/actuacions.

Ángel Luna González
Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana